

TRABZON MİLLETVEKİLİ

M. AKİF HAMZAÇEBİ'NİN

SOSYAL GÜVENLİK KANUNU TASARISININ
II. BÖLÜMÜ ÜZERİNDE TBMM GENEL KURULDA
YAPTIĞI KONUŞMANIN ÖZETİ

➤ **Sistemin sürdürülemez olduğu iddia edilen açığı nedeniyle alınan önlem harcamaların kısılmasıdır.**

Sosyal güvenlik sisteminde reform tartışmaları bugüne mahsus değildir. 90'lı yılların ikinci yarısından itibaren bu kavram toplumsal gündemimizin en önemli maddelerinden biri olmuştur. Gerek 1999 yılındaki 4447 sayılı Yasa düzenlemesi yapılırken gerekse şimdi reformun belirleyicisi olarak "sistemin açığının sürdürülemez oluşu" olduğu ifade edilmiştir.

Sistemin sürdürülemez olduğu iddia edilen açığı nedeniyle alınan önlem harcamaların kısılmasıdır. Bunun için prim ödeme gün sayısı artırılıyor, emeklilik yaşı artırılıyor, aylık bağlama oranı düşürülüyor, güncelleme katsayısı düşürülüyor. Bunun yanında bunları destekleyecek birtakım önlemler de mevcut.

➤ **Harcamaları kısmak suretiyle aktüeryal dengeyi kurmaya çalışmak eksik bir yaklaşımdır.**

Sosyal güvenlik sisteminin aktüeryal dengesini kurma adına yapılan düzenlemelerin birçoğunun temeli yoktur. Hükûmet ciddi bir aktüeryal denge hesabı yapmamıştır. 2002 yılı için sosyal güvenlik sisteminin açığının milli gelire oranı olarak Hükûmetin Plan ve Bütçe Komisyonunda bize verdiği rakam yüzde 5'in üzerindedir. Oysa ki, Devlet Planlama Teşkilatının rakamlarına göre faturalı ödemeler hariç açık yüzde 3 düzeyindedir. Faturalı ödemeleri buna koysanız açık 3,6 düzeyindedir. Bu hesapta ikinci eksik sosyal güvenlik sisteminin gelir yapısının ne olacağını Hükûmetin bize ve kamuoyuna açıklamamış olmasıdır. Harcamaları kısmak suretiyle aktüeryal dengeyi kurmaya çalışmak son derece yanlıştır.

➤ **Sistemden yararlananların, çalışanların, emeklilerin harcamalarını, mütevazı haklarını kısmaya çalışarak dengeyi kurmaya çalışırsanız, topluma barış getirmezsiniz.**

Sadece prim ödeme gün sayısı ile emeklilik yaşı yükseltilmesiyle aktüeryal dengeyi kuramazsınız. Prim gelirini artırmak için kayıt dışını kayda almalısınız. Kayıtdışını önlemek gibi önemli bir konuyu bir kenara bırakıp bu sistemden yararlananların, çalışanların, emeklilerin harcamalarını, mütevazı haklarını kısmaya çalışarak dengeyi kurmaya çalışırsanız, topluma barış getirmezsiniz. Yanlış varsayımlarla kurguladığınız bu sistem nedeniyle çalışanların, emeklilerin, yaşlıların haklarını ellerinden alırsanız toplumda sosyal huzursuzluklara yol açarsınız. Bunun faturasını ileride toplum görecektir.

➤ **Sistemin gelirleri az ama prim oranları yüksek. Prim oranlarını indirmedığımız sürece matrahı genişletemeyiz, matrah genişlemeyince prim geliri artmaz, Hükûmet dönüp dolaşıp, buradan yapılan harcamaları kısacağım noktasına gelir.**

Türkiye'de sosyal güvenlik sistemin prim gelirlerinin milli gelire oranı 2006-2007 yılları için yüzde 5,5 düzeyindedir. Türkiye ile birlikte toplam otuz ülkenin üye olduğu

OECD ortalaması yüzde 9,4'tür. Avrupa Birliđi ortalamaları yüzde 11,3 ile 11,7 arasında değişmektedir. Yani, bizim sistemimizin prim geliri OECD ve Avrupa Birliđi ortalamalarının yarısının bile altındadır, yarısı bile değildir. Türkiye'deki istihdamın, 21 milyon kişilik istihdamın 10 milyonu kayıt dışıdır. Bunun yarısının tarım sektöründe olduğunu varsayıyorum. Buna göre, yaklaşık 5 milyon kişi kayıt dışı çalışıyor Türkiye'de. Peki niye kayıt dışı? Çünkü, kayıtlı olmanın maliyeti yüksektir, yüzde 42,8'dir. İmalat sanayisinde istihdam üzerindeki vergilerin ele geçen ücrete oranı 42,8'dir. OECD ülkeleri arasında en yüksek orana sahibiz. Bu sene uygulamaya konulan asgari geçim indirimi sadece birkaç sıra aşağı indirecektir bizi. Ama, yine de yüzde 26-27 olan OECD ortalamasının oldukça üzerindeyiz. Bu prim oranlarıyla kayıt dışını körükleyen bir yapıımız var. Prim oranlarını indirmediğimiz sürece matrahı genişletemeyiz, matrah genişlemeyince prim geliri artmaz, Hükümet dönüp dolaşıp, buradan yapılan harcamaları kısacağım noktasına gelir.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.